

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

w podmiocie leczniczym prowadzonym przez Dawida Skupienia w formie jednoosobowej działalności gospodarczej pod nazwą: Dawid Skupień prowadzący jednoosobową działalność gospodarczą z siedzibą we Wrocławiu przy ul. Jerzmanowskiej 107, 54-530 Wrocław

I. ZASADY ZAPEWNIAJĄCE BEZPIECZNE RELACJE MIĘDZY MAŁOLETNIAMI PRACOWNIKAMI

§ 1

Zasady ogólne

1. Zasadą, której przestrzeganie jest wymagane od pracowników w odniesieniu do wszystkich podejmowanych czynności w jednostce jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie.
2. Pracownicy traktują dziecko małoletnie z szacunkiem oraz uwzględniają jego godność i potrzeby.
3. Pracownicy działają w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych instytucji oraz swoich kompetencji.
4. Niedopuszczalne jest podejmowanie jakichkolwiek czynności niedozwolonych określonych w niniejszej procedurze, w jakiegokolwiek formie.
5. Zasady bezpiecznych relacji pracowników z dziećmi i młodzieżą obowiązują wszystkich pracowników i współpracowników (np. stażystów)
6. Osoby wymienione w § 1 ust. 5 obowiązane są do utrzymywania profesjonalnej relacji z dziećmi i każdorazowego rozważenia, czy ich reakcja, komunikat bądź działanie wobec dziecka są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe.
7. Osoby wymienione w § 1 ust. 5 obowiązane są do działania w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji ich zachowania.
8. Ilekroć w niniejszym dokumencie jest mowa o:
  - 1) krzywdzeniu małoletniego – należy przez to rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karnego (w tym czynu nieobyczajnego) na szkodę małoletniego przez jakąkolwiek osobę, w tym członka personelu lub przez zagrożenie dobra małoletniego, w tym jego zaniedbywanie;
  - 2) małoletnim – należy przez to rozumieć osobę, która nie ukończyła 18 roku życia;
  - 3) kierownictwie – należy przez to rozumieć właściciela podmiotu
  - 4) personelu – należy przez to rozumieć wszystkie osoby zatrudnione, współpracujące lub świadczące usługi w podmiocie, które biorą udział w udzielaniu świadczeń zdrowotnych małoletnim lub mogą mieć kontakt z małoletnim bądź uczestniczą w procedurze zatrudniania, niezależnie od wykonywanego zawodu i podstawy prawnej udzielania świadczeń zdrowotnych lub wykonywania obowiązków służbowych;
  - 5) standardach – należy przez to rozumieć niniejsze Standardy Ochrony Małoletnich;
  - 6) zatrudnieniu – należy przez to rozumieć nawiązanie współpracy z jakąkolwiek osobą na podstawie umowy o pracę, powołania, mianowania lub umowy cywilnoprawnej (w tym kontraktowej).

§ 2

Zasady komunikacji

1. **Zasady komunikacji z małoletnimi:**
  - 1) Udzielaj odpowiedzi adekwatnych do wieku małoletniego i danej sytuacji;
  - 2) Nie wolno zawstyżać, upokarzać, lekceważyć i obrażać dziecka;

- 3) Nie jest dopuszczalne podnoszenie głosu na małoletniego w sytuacji innej niż wynikająca z zagrożenia bezpieczeństwa dziecka lub innych dzieci;
- 4)

2. Zachowania niedozwolone wobec małoletnich

- 1) Nie jest dopuszczalne ujawnianie danych wrażliwych dotyczących małoletniego, wyszczególnionych w art. 9 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz.U. UE.L. z 2016 r. Nr 119, poz. 1), obejmujących pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub światopoglądowe, przynależność do związków zawodowych oraz przetwarzania danych genetycznych, danych biometrycznych w celu jednoznacznego zidentyfikowania osoby fizycznej lub danych dotyczących zdrowia, seksualności lub orientacji seksualnej tej osoby;
- 2) Zachowania niedozwolone obejmują używanie wulgarnych słów, gestów oraz żartów, czynienie uwag, które stanowią, lub mogą być odebrane jako nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej;
- 3) W sytuacjach wymagających wykonania przez pracownika czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec małoletniego unikać należy innego niż niezbędny kontaktu fizycznego z małoletnim, w szczególności w przypadku udzielania pomocy małoletniemu w ubieraniu i rozbieraniu, jedzeniu, myciu, przewijaniu i w korzystaniu z toalety.
- 4) Niedozwolone jest wykorzystywanie relacji wynikającej z władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
- 5) Nie jest dozwolone utrwalanie wizerunku dziecka dla celów prywatnych poprzez filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie. Zakaz ten obejmuje także umożliwienia utrwalenia wizerunków małoletnich osobom trzecim. Wyjątkiem jest utrwalanie wizerunku na potrzeby placówki, na podstawie zgody udzielonej przez rodziców/prawnych opiekunów.
- 6) Nie jest dozwolone proponowanie dzieciom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używanie ich w obecności małoletnich.
- 7) Nie jest dozwolone nawiązywanie z małoletnim jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych, lub mogących zostać uznane za posiadające takie właściwości. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie małoletnim treści erotycznych i pornograficznych.

3. Zachowania niedopuszczalne w sieci i poza godzinami pracy

1. Nie jest dozwolone nawiązywania kontaktów z małoletnimi odwiedzającymi placówkę poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie zaproszeń w mediach społecznościowych.
2. Nie jest dozwolone utrzymywanie kontaktów towarzyskich z małoletnimi odwiedzającymi placówkę za pośrednictwem szeroko rozumianych sieci komputerowych i zewnętrznych aplikacji. Dopuszczalną formą komunikacji z małoletnimi i ich rodzicami lub opiekunami są kanały służbowe (służbowy e-mail, telefon służbowy). Z kanałów tych nie należy korzystać poza godzinami pracy.

4. Odpowiedzialność

Złamanie zasad wymienionych w przedmiotowej procedurze jest podstawą odpowiedzialności dyscyplinarnej lub karnej.

II. PROCEDURA PODEJMOWANIA INTERWENCJI W SYTUACJI PODEJRZENIA KRZYWDZENIA LUB POSIADANIA INFORMACJI O KRZYWDZENIU MAŁOLETNIEGO

§ 1

Definicje

1. Światowa Organizacja Zdrowia wskazuje, że krzywdzeniem jest każde zamierzone i niezamierzone działanie lub zaniechanie działania jednostki, instytucji lub społeczeństwa jako całości i każdy rezultat takiego działania lub bezczynności, które naruszają równe prawa i swobody dzieci i/lub zakłócają ich optymalny rozwój. Wyróżnić można cztery formy krzywdzenia osoby małoletniej:
  - 1) Przemoc psychiczną;
  - 2) Przemoc fizyczną;
  - 3) Zaniedbywanie;
  - 4) Wykorzystywanie seksualne małoletniego.
2. Wykorzystywanie seksualne dziecka to włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, i/lub na którą nie jest odpowiednio dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób, i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa.
3. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy.

§ 2

1. Przepęstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletniego

Wśród przępstw przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletniego wyróżnić można przępstwa wskazane w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1138 ze zm.) w następujących regulacjach:

- 1) Art. 197. [Zgwałcenie i wymuszenie czynności seksualnej]
  - 2) Art. 198. [Seksualne wykorzystanie niepoczytalności lub bezradności]
  - 3) Art. 199. [Seksualne wykorzystanie stosunku zależności lub krytycznego położenia]
  - 4) Art. 200. [Seksualne wykorzystanie małoletniego]
  - 5) Art. 200a. [Elektroniczna korupcja seksualna małoletniego]
  - 6) Art. 200b. [Propagowanie pedofilii]
  - 7) Art. 202. [Publiczne prezentowanie treści pornograficznych]
  - 8) Art. 203. [Zmuszenie do uprawiania prostytucji]
  - 9) Art. 204. S 3. [Stręczyielstwo, sutenerstwo i kuplerstwo]
2. Zgodnie z art. 304 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1375 ze zm.) instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przępstwa.

§ 3

Ważne sygnały

1. Pracownicy placówki zwracają szczególną uwagę na występowanie w zachowaniu małoletniego sygnałów świadczących o krzywdzeniu, w szczególności o możliwości popełnienia przępstwa wskazanego w § 2. Uwagę pracownika powinny zwrócić przykładowo następujące zachowania:
  - 1) Dziecko ma widoczne obrażenia ciała (siniaki, poparzenia, ugryzienia, złamania kości itp.), których pochodzenie trudno jest wyjaśnić;

- 2) Podawane przez dziecko wyjaśnienia dotyczące obrażeń wydają się niewiarygodne, niemożliwe, niespójne itp., dziecko często je zmienia;
- 3) Dziecko nadmiernie zakrywa ciało, niestosownie do sytuacji i pogody;
- 4) Dziecko wzdryga się, kiedy podchodzi do niego osoba dorosła;
- 5) Dziecko boi się rodzica lub opiekuna;
- 6) Dziecko boi się powrotu do domu;
- 7) Dziecko jest bierne, wycofane, uległe, przestraszone;
- 8) Dziecko cierpi na powtarzające się dolegliwości somatyczne: bóle brzucha, głowy, mdłości itp.;
- 9) Dziecko moczy się bez powodu lub w konkretnych sytuacjach czy też na widok określonych osób;
- 10) Nastąpiła nagła i wyraźna zmiana zachowania dziecka.

§ 4

Katalog zachowań zabronionych

1. Zabrania się stosowania jakiegokolwiek formy lub postaci przemocy wobec małoletnich (zarówno przemocy fizycznej, jak i werbalnej), polegającej w szczególności na stosowaniu kontaktu fizycznego o charakterze agresywnym, krytyki lub obraźliwego bądź dyskryminującego zachowania.
2. Zabrania się dotykania małoletnich w sposób, który mógłby zostać nieprawidłowo zinterpretowany lub który wykracza poza uzasadnioną potrzebę medyczną.
3. Zabrania się prezentowania małoletnim treści o charakterze erotycznym, pornograficznym bądź przemocowym.
4. Zabrania się wyśmiewania małoletnich, poniżania ich lub etykietowania.
5. Kontakt fizyczny z małoletnim nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy lub autorytetu.
6. Personel nie może kontaktować się bezpośrednio z małoletnim z pominięciem jego przedstawiciela ustawowego

§ 5

Procedura postępowania

- 1. W przypadku uzyskania informacji o krzywdzeniu małoletniego lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego, pracownik ma obowiązek:**
  - 1) wezwać pogotowie, jeżeli wystąpiło poważne uszkodzenie ciała lub skonsultować się z pielęgniarką, jeżeli uszkodzenie nie wymaga natychmiastowej interwencji pogotowia;
  - 2) poinformować o zdarzeniu lub swoich podejrzeniach co do krzywdzenia małoletniego właściciela podmiotu;
  - 3) sporządzić notatkę służbową opisującą zdarzenie, w szczególności przyczynę wystąpienia podejrzenia o krzywdzeniu małoletniego.
- 2. Powiadamiając właściciela o podejrzeniu krzywdzenia małoletniego pracownik:**
  - 1) przedstawia formy i okoliczności krzywdzenia, które udało mu się ustalić, lub których wystąpienie podejrzewa;
  - 2) w przypadku, gdy zachodzi podejrzenie popełnienia wobec małoletniego jednego z przestępstw wskazanych w § 2:
    - a) Właściciel składa zawiadomienie na policję lub do prokuratury, realizując obowiązek wynikający z art. 304 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r., poz. 1375 ze zm.);

- b) Właściciel podejmuje niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa, o ile miało ono miejsce na terenie placówki.
  - c) Właściciel składa zawiadomienie na policję lub do prokuratury korzystając z wzoru stanowiącego załącznik do niniejszej procedury. (załącznik nr 1).
3. Fakt zidentyfikowania objawów krzywdzenia u dziecka-pacjenta podlega obowiązkowemu odnotowaniu w dokumentacji medycznej.

§ 5

Plan wsparcia małoletniego

- 1. W razie ujawnienia krzywdzenia małoletniego Właściciel wraz z wybranym przez siebie zespołem opracowuje plan wsparcia małoletniego.
- 2. Wsparcie obejmuje przede wszystkim współpracę z instytucjami pomocowymi, Policją i Prokuraturą, jak również objęcie małoletniego pomocą psychologiczną.

III. ZASADY PODEJMOWANIA INTERWENCJI WOBEC OSÓB DOTKNIĘTYCH PRZEMOCĄ

§ 1

Procedura postępowania w razie potrzeby interwencji

- 1. W przypadku zaobserwowania lub powzięcia informacji o:
  - 1) sytuacji przemocy bądź wykorzystania małoletniego – każdy członek personelu lub właściciel podmiotu jest zobowiązany do natychmiastowej reakcji, zmierzającej do powstrzymania zachowań niedozwolonych i zapewnienia ochrony małoletniemu;
  - 2) zachowań rodzących podejrzenie przemocy bądź wykorzystania małoletniego – każdy członek personelu lub właściciel podmiotu jest zobowiązany do zgłoszenia ich właścicielowi podmiotu;
  - 3) naruszenia standardów – każdy członek personelu lub jest zobowiązany do niezwłocznego zgłoszenia podejrzenia naruszeń właścicielowi.
- 2. Podejrzenie naruszenia standardów, w szczególności poprzez krzywdzenie małoletnich, można zgłaszać p. Dawidowi Skupieniowi lub na adres e-mailowy: .....
- 3. Właściciel podmiotu dąży do niezwłocznego wyjaśnienia sprawy zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez członka personelu, podejmując wszelkie niezbędne działania. Podejmowane działania dokumentuje.
- 4. W przypadku, gdy zgłoszono podejrzenie krzywdzenia małoletniego przez członka personelu, członek ten zostaje natychmiast odsunięty od wszelkich form kontaktu z małoletnimi do czasu wyjaśnienia sprawy.
- 5. W przypadku zaobserwowania, że przedstawiciel ustawowy małoletniego zaniedbuje jego potrzeby psychofizyczne lub rodzina jest niewydolna wychowawczo, stosuje przemoc wobec małoletniego bądź godzi się na jej stosowanie lub w inny sposób krzywdzący małoletniego sobie nie radzi, należy podjąć działania adekwatne do sytuacji.

§ 2

Rozpoznawanie przemocy

- 1. Rozpoznawanie przemocy wobec dziecka odbywa się poprzez:
  - 1) ujawnienie przez dziecko przemocy domowej. Ujawnienie przez dziecko przemocy w rodzinie ma miejsce wtedy, kiedy dziecko poinformuje Placówki o tym, że doznaje jednej lub kilku jednocześnie form przemocy ze strony swoich najbliższych.

- 2) informacje od osoby będącej bezpośrednim świadkiem przemocy. Informacje o krzywdzeniu małoletniego mogą pochodzić od bezpośrednich świadków przemocy, np. od rodzica niekrzywdzącego, rodzeństwa, kolegi, koleżanki, sąsiada, osoby z dalszej rodziny dziecka, przypadkowego świadka przemocy. W każdym przypadku informacje o przemocy wobec dziecka wskazywane jako fakty, a nie domniemania, należy potraktować z pełną odpowiedzialnością i zareagować zgodnie z obowiązującymi zasadami wskazanymi w niniejszej procedurze. Podobnie jak w przypadku ujawnienia przemocy przez samo dziecko, pracownik nie dokonuje oceny wiarygodności podawanych informacji. Zobowiązany jest do zareagowania na taki sygnał;
- 3) analizę objawów krzywdzenia występujących u dziecka;
- 4) ocenę stopnia ryzyka wystąpienia przemocy w danej rodzinie.

§ 3

Zgłaszanie przemocy przez małoletniego

1. Każdy małoletni może zgłosić ustnie lub pisemnie dowolnej osobie będącej pracownikiem placówki fakt stosowania wobec niego przemocy domowej.
2. Zgłoszenie doznawanej krzywdy przez małoletniego może nastąpić w bezpośredniej rozmowie, SMS-em, drogą elektroniczną, telefoniczną lub inną dostępną, w każdym czasie.
3. W przypadku dziecka obcojęzycznego lub mającego trudności w mowie i piśmie, osoba, do której zgłosił się małoletni zapewnia pomoc w nawiązaniu komunikacji poprzez skorzystanie z pomocy osoby władającej językiem obcym lub zapewnia komunikację w innych formach.
4. Osoba, która powzięła informację od krzywdzonego dziecka podejmuje w pierwszej kolejności działania, mające na celu zatrzymanie krzywdzenia dziecka.
5. W przypadku zagrożenia życia dziecka pracownik zawiadamia w trybie pilnym odpowiednie służby porządkowe – Policję, o zagrożeniu życia małoletniego i pogotowie ratunkowe.
6. W ramach procedury funkcjonariusz policji: udziela niezbędnej pomocy osobie doznającej przemocy, w tym dostępu do pomocy medycznej, podejmuje czynności chroniące życie, zdrowie i mienie, zabezpiecza ślady i dowody przestępstwa oraz podejmuje działania mające na celu zapobiec dalszym zagrożeniom mogącym występować w tej rodzinie, zgodnie z zasadami i procedurami postępowania w takiej sytuacji.

§ 4

Zgłaszanie przemocy domowej przez pracownika placówki.

Każda osoba, podejrzewająca krzywdzenie dziecka, raportuje ten fakt kierownikowi placówki bądź bezpośredniemu przełożonemu

§ 5

Zalecenia do prowadzenia rozmowy z ofiarą przemocy domowej

Celem rozmowy z małoletnim jest zebranie informacji potwierdzających (bądź niepotwierdzających) jego krzywdzenie w rodzinie, określających charakter i okoliczności zdarzeń, rolę i zachowanie innych członków rodziny oraz zidentyfikowanie sprawcy. Nie wolno jednak zapomnieć, że celem spotkania jest również – a może przede wszystkim - udzielenie dziecku wsparcia. Sposób prowadzenia rozmowy z dzieckiem powinien oczywiście uwzględniać jego wiek i możliwości rozwojowe, ale również to czy dziecko samo ujawniło doświadczenie krzywdy domowej, czy też podejrzenie zrodziło się w oparciu o inne przesłanki np. informacje osób trzecich czy zaobserwowane u dziecka symptomy fizyczne i/lub behawioralne.

1. W pierwszym przypadku pracownik, do którego zwróciło się dziecko musi pamiętać, że został uznany za tą osobę, u której można szukać wsparcia, której można zaufać.

2. W drugim, nieodzowne jest zadbanie o zdobycie tego zaufania. Można porozmawiać na wstępie z dzieckiem na tematy neutralne, ale dla niego istotne. Zapytać np. o zainteresowania, sukcesy, opinie na temat ważnych dla niego spraw. Trzeba okazać werbalnie i niewerbalnie, że jest się zainteresowanym dzieckiem, jako osobą, że jest kimś ważnym dla rozmówcy.
3. Rozmowa musi być prowadzona w miejscu bezpiecznym i cichym. Czas rozmowy jest czasem przeznaczonym tylko dla dziecka. Nie ma tu miejsca na odbieranie telefonów, wychodzenie na chwilę w „pilnych sprawach”, okazywanie zniecierpliwienia. Warto jeszcze raz podkreślić, dziecko musi widzieć i czuć, że teraz jest najważniejsze. Trzeba liczyć się z tym, że może być ono nieprzygotowane do zwierzeń, nieprzyjemnie zaskoczone sytuacją, może starać się ukryć fakt krzywdzenia przez rodziców szczególnie, gdy sprawa będzie się wiązać z przemocą seksualną.
4. W rozmowie mogą mu towarzyszyć:
  - 1) uczucie wstydu,
  - 2) lęk o przyszłość swoją i swojej rodziny,
  - 3) lęk przed obwinianiem go przez rodziców za kłopoty wynikające z ujawnienia sprawy,
  - 4) lęk przed zemstą sprawcy przemocy,
  - 5) brak znajomości odpowiedniego słownictwa (szczególnie, gdy rozmowa będzie dotyczyła przemocy o podłożu seksualnym).
5. Mogą również ujawniać się mechanizmy obronne pozwalające dziecku radzić sobie z traumą. Mechanizmy chroniące go przed bólem, cierpieniem i samotnością pozwalające zachować mimo wszystko wiarę i przywiązanie do rodziców, ale utrudniające szczerą rozmowę. Są to:
  - 1) tłumienie - świadome unikanie bolesnych wspomnień lub uczuć,
  - 2) wyparcie - usuwanie i niedopuszczanie do świadomości wspomnień, które przywołują bolesne skojarzenia,
  - 3) zaprzeczenie - wmawianie sobie, że zdarzenie, którego doświadczyło lub którego było świadkiem wcale nie miało miejsca („to się naprawdę nie zdarzyło”),
  - 4) minimalizacja - minimalizowanie znaczenia doznawanej krzywdy na zasadzie: „gorsze rzeczy się zdarzają”,
  - 5) racjonalizacja - znajdowanie takiego wytłumaczenia dla zachowania osoby, która stosuje przemoc, aby zwolnić ją z odpowiedzialności za krzywdzenie.
6. Pracownik będzie musiał poradzić sobie z własnymi negatywnymi emocjami: lękiem, złością, poczuciem bezradności. Z obawą przed dodatkowym skrzywdzeniem dziecka podczas rozmowy i przed mieszaniem się w „nie swoje sprawy”.
7. Pierwszy krok w rozmowie, to nawiązanie dobrego kontaktu z dzieckiem. Jeżeli to się uda można delikatnie przejść do zadawania mu pytań. Trzeba małego w tym momencie rozmowy zapewnić, że ma prawo czegoś nie wiedzieć, nie rozumieć pytania lub nie chcieć na nie odpowiedzieć. Taka informacja wzmocni jego poczucie bezpieczeństwa i zmniejszy prawdopodobieństwo, że starając się spełnić oczekiwania rozmówcy będzie mówiło nieprawdę. Oczywiście zasadą jest używanie w rozmowie z dzieckiem prostego, zrozumiałego języka (zdania pojedyncze, bez podwójnych przeczeń, trudnych wyrazów itd.). Stawiane pytania powinny mieć otwarty charakter, umożliwiający dziecku opowiedzenie własnymi słowami o tym co mu się przytrafiło. Pytania takie mogą zaczynać się od wyrażień:
  - 1) powiedz coś więcej na ten temat?
  - 2) czy chciałbyś jeszcze coś dodać?
  - 3) czy mógłbyś mi o tym opowiedzieć?
  - 4) wyjaśnij mi to dokładnie, chciałbym lepiej zrozumieć.
8. Nie można zadawać pytań sugerujących odpowiedź. Powinno się także unikać pytań zaczynających się od słów: „dlaczego?”, „po co?”, mogących wywołać w dziecku poczucie winy. Podczas swojej wypowiedzi dziecko cały czas powinno mieć świadomość, że jest uważnie słuchane. Pracownik powinien używać świadczących o tym sygnałów. Mogą mieć one charakter niewerbalny (gesty,

mimika) jak również werbalny. Sygnały werbalne to między innymi: zwroty parajęzykowe (np. uhm, aha, no tak), parafrazowanie i odzwierciedlanie.

- 1) Parafrazowanie można wykorzystać, gdy w rozmowie nastąpi naturalna przerwa, gdy dziecko nagle zamilknie lub zawiesi głos na końcu zdania i da do zrozumienia, że czeka na jakąś reakcję. Istotą parafrazowania jest powtórzenie własnymi słowami tego, co powiedziało dziecko. Można je zacząć od słów: o ile dobrze Cię zrozumiałem..., chcesz przez to powiedzieć, że..., próbuję zrozumieć..., to znaczy, że..., czy mam rację myśląc, że...
  - 2) Odzwierciedlanie to nazywanie odczuć rozmówcy podkreślające zrozumienie przekazów tak werbalnych jak i pozawerbalnych. Może zacząć się zwrotami: widzę, że jest Ci smutno..., wygląda na to, że bardzo Cię niepokoi....
9. Dodatkowe wskazówki, którymi warto się kierować rozmawiając z dzieckiem, co do którego istnieje podejrzenie, że jest krzywdzone w rodzinie:
- 1) trzeba zachować spokój,
  - 2) nie można okazywać złości, zszokowania czy zakłopotania tym co dziecko mówi,
  - 3) trzeba też powstrzymać się od wypowiadania negatywnych sądów o „agresorze”,
  - 4) pracownik nie jest śledczym. W rozmowie, którą prowadzi nie chodzi o zbieranie dowodów, ustalanie szczegółów i niepodważalnych faktów. Jeżeli sprawa okaże się poważna ustali je sędzia i psycholog specjalista,
  - 5) trzeba starać się oszczędzić dziecku traumy związanej z koniecznością kilkukrotnego powtarzania bolesnych szczegółów,
  - 6) należy pozwolić dziecku ujawnić to, na co jest gotowe.
  - 7) nie wolno pośpieszać dziecka, trzeba dostosować się do jego tempa relacjonowania wydarzeń,
  - 8) należy je upewnić, że dobrze robi ujawniając krzywdy, których doznało, pochwalić je za to, zapewnić, że to co się stało nie jest jego winą, że nie ponosi również odpowiedzialności za to, że nie powiedziało o tym, co mu się przydarzyło od razu,
  - 9) należy przejawiać zaufanie i wiarę w to, co mówi i przyjmować to bez osądzania,
  - 10) nie należy dramatyzować, tworzyć atmosfery sensacji, wyjątkowości wydarzeń, ale jednocześnie nie należy udawać przed dzieckiem, że wszystko jest w porządku,
  - 11) dziecko powinno odczuć, że to o czym opowiada nie powinno mieć miejsca,
  - 12) nie wolno zaprzeczać lub bagatelizować jego uczuć, trzeba w tych uczuciach mu towarzyszyć. Wyrazić wprost, że się je widzi i rozumie. Nie mają w tym momencie większego sensu stwierdzenia typu wszystko będzie dobrze, nie płacz, nie przejmuj się. Można jednak starać się mu wytłumaczyć, że są dzieci mające podobne problemy, z którymi czują się tak samo, że różne trudności, które przeżywa, np. ból fizyczny, koszmary nocne, złe samopoczucie itp., miną,
  - 13) nie można obiecywać dziecku zachowania rozmowy w tajemnicy. Spełnienie obietnicy uniemożliwiłoby podjęcie jakiegokolwiek interwencji,
  - 14) nie można składać innych pochopnych obietnic. Nie ma pewności, jak dalej potoczą się losy dziecka. Nie wiadomo czy sprawca od razu zostanie odizolowany od niego, jak zareaguje jego rodzina, czy nikt inny już go nie skrzywdzi,
  - 15) na koniec spotkania trzeba wyraźnie powiedzieć dziecku, że mu się wierzy i poinformować je, co dalej będzie się działo, z kim będą przeprowadzone rozmowy, aby spróbować mu pomóc,
  - 16) rozmowę trzeba spróbować zakończyć jakąś pozytywną uwagą.

§ 6

Rodzaje interwencji

1. W przypadku podejrzenia, że zdrowie lub życie małoletniego są zagrożone lub gdy istnieje uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa na małoletnim, właściciel podmiotu sporządza

zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa i przekazuje je do właściwej miejscowo policji lub prokuratury. Z zawiadomienia sporządza się notatkę.

2. W miejscu udzielania świadczeń zdrowotnych w przestrzeni dostępnej dla pacjentów wywiesza się informację o ogólnopolskich telefonach pomocy dla osób pokrzywdzonych przestępstwami oraz przemocą w rodzinie:
  - 1) ogólnopolski telefon dla osób pokrzywdzonych przestępstwem +48 222 309 900;
  - 2) Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” 800 120 002;
  - 3) Telefon Zaufania Dla Dzieci i Młodzieży 116 111.
3. Procedura „Niebieskiej Karty” obejmuje ogół czynności realizowanych przez przedstawicieli pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy. Czynności te są koordynowane przez zespół interdyscyplinarny, działający na terenie danej gminy, który może tworzyć grupy robocze w celu rozpatrywania indywidualnych przypadków.
  - 1) Istnieją cztery wzory formularzy „Niebieskiej Karty”, które zostały oznaczone kolejnymi literami alfabetu. Formularz:
    - a) „Niebieska Karta — A” służy wszczęciu procedury.
    - b) „Niebieska Karta — B” zawiera standardowe pouczenia dla osoby dotkniętej przemocą.
    - c) „Niebieska Karta — C” wypełniana jest na posiedzeniu zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej w celu ustalenia indywidualnego planu pomocy.
    - d) „Niebieska Karta — D” dotyczy osoby podejrzanej o stosowanie przemocy.
  4. Lekarze i inne osoby wykonujące zawody medyczne, jako przedstawiciele ochrony zdrowia, należą do osób uprawnionych do udziału w procedurze interwencyjnej „Niebieskich Kart”. Udział ten może polegać na wszczęciu procedury, poinformowaniu pacjenta o możliwościach uzyskania pomocy i jego prawach, w tym o prawie do uzyskania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego na okoliczność użycia przemocy, a także na współpracy z zespołem interdyscyplinarnym. Trzeba zaznaczyć, że w odróżnieniu od zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z użyciem przemocy udział w procedurze „Niebieskich Kart” nie został określony jako obowiązek lekarza. Mimo to lekarz nie powinien uchylać się od interwencji z uwagi na obowiązujące go zasady etyki.
5. Kolejność postępowania:
  - 1) Wszczęcie procedury następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta — A” w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą.
  - 2) W przypadku podejrzenia stosowania przemocy wobec małoletniego, wszelkie czynności, w tym wypełnienie formularza, powinny odbywać się w obecności rodzica lub opiekuna dziecka. Jeżeli rodzice lub opiekunowie są podejrzani o stosowanie przemocy, to wymagana jest obecność innej pełnoletniej osoby najbliższej, np. rodzeństwa lub dziadków dziecka. Przy rozmowie z małoletnim należy w miarę możliwości zapewnić obecność psychologa.
  - 3) Po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta — A” należy przekazać rodzicowi lub opiekunowi małoletniego dotkniętego przemocą formularz „Niebieska Karta — B”. Jeżeli rodzic lub opiekun są podejrzani o stosowanie przemocy, to formularz B należy przekazać osobie, która zgłosiła podejrzenie. Wypełniony formularz A przekazuje się niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni, przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego. Kopię tego formularza należy zachować u siebie.
6. Instytucje pomocy dzieciom
  - 1) Rzecznik Praw Dziecka SOS Tel. 800121212
To telefon zaufania Rzecznika Praw Dziecka czynny przez całą dobę, siedem dni w tygodniu.
  - 2) Centrum Pomocy Dzieciom. Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, ul. Przybyszewskiego 20/24, 01 – 849 Warszawa, tel./fax: 22 826 88 62; 22 826 14 34, e – mail: cpd@fdds.pl
Placówka udziela pomocy dzieciom – ofiarom przemocy fizycznej, przemocy psychicznej, wykorzystania seksualnego, zaniedbania.
Dostępne formy pomocy dziecku i rodzinie:
    - Konsultacja psychologiczna,

- Diagnoza psychologiczna,
- Terapia indywidualna dziecka,
- Grupa socjoterapeutyczna,
- Konsultacje wychowawcze,
- Terapia indywidualna dorosłych,
- Terapia grupowa dorosłych,
- Grupa wsparcia,
- Pomoc prawna.

Placówka współpracuje z lekarzami: psychiatrą i psychiatrą dziecięcym. Placówka dysponuje pokojem przesłuchań dzieci.

Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę uruchomiła bezpłatny telefon zaufania dla dzieci i młodzieży - 116 111. Specjaliści porozmawiają o każdym problemie. Telefon działa codziennie w godzinach 12.00 – 22.00. Pytania możesz też zadawać przez stronę internetową: www.116111.pl

- 3) Komitet Ochrony Praw Dziecka ul. Oleandrów 6, III piętro; 00-629 Warszawa, nr telefonu: 22 626-94-19, E-mail: kopd@kopd.pl

Misją KOPD jest ochrona praw i interesów dziecka. Głównym celem KOPD jest pomoc dziecku krzywdzonemu i jego rodzinie. Oferta KOPD adresowana jest do rodzin i w szerokim zakresie do dzieci – ofiar przemocy emocjonalnej, fizycznej i seksualnej oraz zaniedbań i niewłaściwej opieki.

- 4) Niebieska linia Biuro stowarzyszenia: Jaktorowska 4, Warszawa, tel. 22 499 37 33
Bezpłatne konsultacje psychologiczne dla osób doznających przemocy.
- 5) Policja Wrocław – Komisariat Policji Wrocław-Śródmieście – ul. Grunwaldzka 6 we Wrocławiu, godziny: czynne całą dobę, adres: ul. Grunwaldzka 6, 50-355 Wrocław
- 6) DYŻURNY KOMISARIATU POLICJI WROCŁAW ŚRÓDMIEŚCIE TEL.: 47 87 143 58, 47 87 132 90, Sekretariat: tel.: 47 87 136 96
- 7) Sąd Rejonowy III Wydział Rodzinny i Nieletnich, adres: ul. Świebodzka 5 50-046 Wrocław pok. 225, piętro II, Kontakt: tel. 71 74 89 075, fax 71 74 89 076, e-mail: iiirodzinny@wroclaw-fabryczna.sr.gov.pl, Biuro Obsługi Interesanta - ul. Świebodzka 5, pokój 20, tel. 71 74 89 000

§ 2

Postępowanie w przypadku wniosku o wgląd w sytuację rodzinną

1. Zgodnie z treścią art. 572 Kodeksu postępowania cywilnego każdy, komu znane jest zdarzenie uzasadniające wszczęcie postępowania z urzędu, obowiązany jest zawiadomić o nim sąd opiekuńczy. Obowiązek ten ciąży przede wszystkim na urzędach stanu cywilnego, sądach, prokuratorach, notariuszach, komornikach, organach samorządu i administracji rządowej, organach policji, placówkach oświatowych, opiekunach społecznych oraz organizacjach i zakładach zajmujących się opieką nad dziećmi lub osobami psychicznie chorymi. Powyższy przepis stanowi podstawę do wniesienia wniosku o wgląd w sytuację dziecka. Pismo to może zostać złożone przez każdego, kto ma podejrzenie, że dobro małoletniego jest naruszane przez jego najbliższe otoczenie (np. rodziców, dziadków, prawnych opiekunów itd.).
2. Wniosek o wgląd w sytuację rodzinną można zgłosić we wszystkich sytuacjach, które stanowią zagrożenie dla życia lub zdrowia małoletniego m.in. przemoc domowa wykorzystywanie seksualne, uwikłanie rodziny w sytuacje przestępcze, itp.
3. By zgłosić podejrzenie nie są konieczne twarde dowody, że doszło do przestępstwa.
4. We wniosku należy stan faktyczny (podać jak najwięcej informacji).
5. Można stawiać hipotezy dotyczące funkcjonowania dziecka czy rodziny, ale nie należy stawiać jednoznacznych tez.
6. Należy operować konkretnymi danymi, tam gdzie można warto stosować mierzalne dane.
7. Można opisać, jakie kroki podjęła placówka (o ile podjęła), żeby pomóc w rozwiązaniu sytuacji.

IV. ZASADY OCHRONY WIZERUNKU MAŁOLETNIEGO

§ 1

1. Wizerunek małoletniego podlega ochronie.
2. Upublicznienie wizerunku małoletniego utrwalonego w jakiegokolwiek formie (tj. fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody przedstawiciela ustawowego tego małoletniego.
3. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczne wydarzenie, zgoda przedstawiciela ustawowego na utrwalanie wizerunku małoletniego nie jest wymagana.
4. Wizerunek małoletniego utrwalony za pomocą kamer przemysłowych służących do rejestracji dźwięku lub obrazu na potrzeby zapewnienia bezpieczeństwa osobom i mieniu znajdującym się w podmiocie leczniczym nie podlega upublicznieniu i nie wymaga zgody przedstawiciela ustawowego małoletniego do utrwalania jego wizerunku. Wykorzystanie utrwalonych w ten sposób materiałów ograniczone jest wyłącznie do pierwotnie określonych dla ich rejestracji celów.
5. Pracownikowi placówki nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku dziecka (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) na terenie Centrum bez pisemnej zgody opiekuna małoletniego.
6. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna dziecka – bez wiedzy i zgody tego opiekuna.
7. W placówce wdrożono Politykę ochrony danych osobowych osób fizycznych.
8. Dokumentacja RODO została opracowana zgodnie z wymogami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L z 2016 r. 119, s. 1 ze zm.) oraz ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych.
9. Rodzice, opiekunowie małoletnich są informowani o przetwarzaniu danych osobowych małoletnich poprzez klauzule informacyjne.
10. Dyrektor placówki wdrożył odpowiednie środki techniczne i organizacyjne w celu zapewnienia bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych.
11. W placówce wdrożono odpowiednią procedurę postępowania na wypadek wystąpienia naruszenia ochrony danych osobowych.
12. Dane osobowe małoletnich udostępniane są wyłącznie podmiotom uprawnionym do ich uzyskania zgodnie z ustawą o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta

V. ZASADY PRZEGLĄDU I AKTUALIZACJI STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNIICH ORAZ SPOSOBY DOKUMENTOWANIA I ZASADY PRZECHOWYWANIA UJAWNIONYCH LUB ZGŁOSZONYCH INCYDENTÓW LUB ZDARZEŃ ZAGRAŻAJĄCYCH DOBRU MAŁOLETNIEGO

§ 1

1. Standardy ochrony małoletnich obowiązujące w naszej placówce podlegają przeglądowi corocznie, w terminie ustalonym przez właściciela, każdorazowo w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego oraz w razie nowelizacji następujących aktów prawnych:
  - 1) ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz.U. 2016 poz. 862 ze zm.);
  - 2) ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. 1964 nr 9 poz. 59 ze zm.)

- 3) ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz.U. 1997 nr 88 poz. 553 ze zm.), w części określonej w Rozdziale XXV „Przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności”. (teks jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 17, 1228.)
2. Przegląd standardów ochrony małoletnich, obowiązujących w placówce, polega na ustaleniu wypełniania przez standardy wymogów przepisów prawa powszechnie obowiązującego, w szczególności art. 22c ustawy, o której mowa w ust. 1 pkt 1.
3. Przeglądu standardów ochrony małoletnich, obowiązujących w placówce dokonuje właściciel, lub osoba przez niego upoważniona.
4. W przypadku, gdy przegląd, o którym mowa w ust. 3, wykaże niespełnianie przez standardy ochrony małoletnich wymagań określonych w przepisach, o których mowa w ust. 1, lub też standardy z innych przyczyn okazały się nieaktualne, lub nieodpowiadające potrzebom ochrony małoletnich, dokonywana jest aktualizacja standardów.
5. Aktualizacji standardów ochrony małoletnich, obowiązujących w placówce, dokonuje właściciel.
6. W przypadku aktualizacji standardów właściciel, lub osoba przez niego upoważniona przygotowuje stosowny dokument.
7. Każdy ujawniony lub zgłoszony incydent lub zdarzenie zagrażające dobru małoletniego, na temat, którego placówka posiada wiedzę, zostaje odnotowany w księdze zdarzeń zagrażających dobru małoletniemu, której wzór stanowi załącznik do niniejszej procedury.
8. Każdorazowy wpis do księgi zdarzeń zagrażających dobru małoletniemu uruchamia procedurę przeglądu i aktualizacji standardów ochrony małoletnich.
9. Księga zdarzeń zagrażających dobru małoletniego:
  - 1) Opis zdarzenia.
  - 2) Data zdarzenia podjęte czynności.
  - 3) Czy miała miejsce interwencja organów zewnętrznych (np. policji, prokuratury)?
  - 4) Opis podjętych przez organy zewnętrzne czynności.

VI. ZASADY OKREŚLAJĄCE ZAKRES KOMPETENCJI OSOBY ODPOWIEDZIALNEJ ZA PRZYGOTOWANIE PRACOWNIKÓW PLACÓWKI DO STOSOWANIA STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNIICH, ZASADY PRZYGOTOWANIA PERSONELU DO ICH STOSOWANIA ORAZ SPOSOBY DOKUMENTOWANIA TEJ CZYNNOŚCI

§ 1

1. Przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z usprawnieniem leczniczym lub z opieką nad nimi właściciel, lub osoba przez niego upoważniona uzyskuje informacje czy dane tej osoby są zamieszczone w Rejestrze z dostępem ograniczonym lub w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze.
2. Przed zatrudnieniem osoby, która będzie udzielać świadczeń zdrowotnych małoletnim lub będzie uczestniczyć w ich udzielaniu, należy zobowiązać ją do dostarczenia aktualnego zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX (przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu) i XXV (przestępstwa przeciwko wolności seksualnej) Kodeksu karnego, w art. 189a (handel ludźmi) i art. 207 (znęcanie się) Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego.
3. Osobą odpowiedzialną za przygotowanie pracowników placówki do stosowania standardów ochrony małoletnich jest właściciel.
4. Pracownicy nowo zatrudnieni w placówce są zapoznawani ze standardami w pierwszym tygodniu pracy i w tym czasie jest od nich odbierane oświadczenie, o którym mowa w

5. Osoba, o której mowa w ust. 1 jest odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia.
6. W przypadku zatrudnienia cudzoziemca, należy przeprowadzić jego weryfikację pod kątem figurowania w rejestrach karalności państwa pochodzenia lub państwa, w którym osoba ta ostatnio zamieszkiwała, w zakresie przestępstw wskazanych w standardzie lub odpowiadających im czynów zabronionych, sankcjonowanym prawem danego państwa. Właściciel podmiotu uprawniony jest ponadto do zobowiązania cudzoziemca do złożenia odpowiedniego oświadczenia o niekaralności
7. Właściciel podmiotu leczniczego co najmniej raz do roku w grudniu:
  - 1) dokonuje przeglądu Rejestru Sprawców Przestępstw Na Tle Seksualnym, ustalając czy członek personelu, który udziela świadczeń zdrowotnych małoletnim lub uczestniczy w ich udzielaniu w podmiocie leczniczym, nie został wpisany do tego rejestru;
  - 2) odbiera oświadczenia od członka personelu, który udziela świadczeń zdrowotnych małoletnim lub uczestniczy w ich udzielaniu w podmiocie leczniczym, o tym, że nie został on wpisany do Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w standardzie oraz że nie toczy się wobec niego postępowanie przygotowawcze lub sądowe dotyczące tych przestępstw.
8. Wzór oświadczenia stanowi załącznik do standardów.
9. W przypadku powzięcia informacji o:
  - 1) wszczęciu lub prowadzeniu wobec członka personelu postępowania karnego o przestępstwa określone w standardzie, właściciel podmiotu niezwłocznie odsuwa takiego członka od wszelkich form kontaktu z małoletnimi;
  - 2) skazaniu członka personelu za przestępstwo lub przestępstwa określone w standardzie, właściciel podmiotu niezwłocznie rozwiązuje z nim umowę będącą podstawą zatrudnienia lub odwołuje go ze stanowiska.

VII. ZASADY I SPOSÓB UDOSTĘPNIANIA RODZICOM ALBO OPIEKUNOM PRAWNYM LUB FAKTYCZNYM STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNICH DO ZAZNAJOMIENIA SIĘ Z NIMI I ICH STOSOWANIA.

§ 1

1. Dokumentacja składająca się na standardy ochrony małoletnich jest dostępna na stronie internetowej placówki.
2. Rodzice/opiekunowie prawni małoletnich są informowani o adresie strony internetowej placówki, o której mowa w ust. 1 w czasie spotkań z personelem placówki.
3. Na życzenie rodziców/opiekunów prawnych standardy ochrony małoletnich są udostępniane w formie papierowej. Obowiązkiem rodziców/opiekunów prawnych jest zaznajomienie się ze standardami i wynikającymi z nich zasadami ochrony małoletnich przed krzywdzeniem.

Załączniki

- a. Pomocniczy arkusz diagnostyczny oceny ryzyka stosowania przemocy małoletnich – załącznik 1
- b. Wzory formularzy „Niebieskiej Karty – „A”, „B” – są określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta"
- c. ZAWIADOMIENIE O PODEJRZENIU POPEŁNIENIA PRZESTĘPSTWA – formularz

....., dnia ..... r.

Prokuratura Rejonowa

W .....

adres .....

(nazwa i adres Prokuratury Rejonowej właściwej dla miejsca popełnienia przestępstwa)

Zawiadamiający:

.....

(nazwa podmiotu medycznego)

Reprezentowany przez:

.....

(imię i nazwisko reprezentanta podmiotu medycznego)

adres .....

ZAWIADOMIENIE O PODEJRZENIU POPEŁNIENIA PRZESTĘPSTWA

Działając w imieniu ..... *(nazwa podmiotu)* składam zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa ..... *(wskazać nazwę lub opisać zdarzenie)* przez ..... *(imię i nazwisko domniemanego sprawcy)* na małoletnim/máłoletniej ..... *(imię i nazwisko, data urodzenia), zamieszkałego/zamieszkałej w* ..... *(adres)*

Uzasadnienie

W trakcie wykonywania przez ..... *(imię i nazwisko pracownika podmiotu medycznego)* obowiązków służbowych polegających na ..... *(np. prowadzeniu procesu diagnostyczno-terapeutycznego)* ..... *(imię i nazwisko małoletniej)* – ujawnił/a on/a ..... *(np. niepokojące treści dotyczące zachowań na tle seksualnym, zgłosił akt gwałtu, wykorzystania seksualnego).*

[Opis zdarzenia, dalsze ustalenia: warto dodać kiedy i gdzie doszło do zdarzenia, czy byli świadkowie]

.....
.....

Mając na uwadze powyższe informacje, a także dobro i bezpieczeństwo małoletniego/máłoletniej, wnoszę o wszczęcie postępowania w tej sprawie.

Osobą prowadzącą terapię jest: ..... *(imię i nazwisko pracownika, telefon służbowy, adres podmiotu medycznego)*

.....

podpis zawiadamiającego

**Pomocniczy Arkusz diagnostyczny oceny ryzyka stosowania przemocy domowej wobec
małoletniego¹**

LISTA A

INFORMACJA OD DZIECKA LUB OSOBY, KTÓRA BYŁA BEZPOŚREDNIM ŚWIADKIEM PRZEMOCY

- A.1.** Ktoś w domu bije dziecko, popycha, szarpie, potrząsa, przytrzymuje, rzuca w nie przedmiotem, itp.
- A.2.** Ktoś w domu używa wobec dziecka wulgarnych słów, obraża, poniża, straszy, szantażuje, izoluje w sposób ciągły i nieuzasadniony od kontaktu z innymi osobami, np. z rodziny lub z rówieśnikami, itp.
- A.3.** Opiekunowie nie zaspokajają podstawowych potrzeb dziecka, takich jak: przynależności, bezpieczeństwa, pożywienia, snu, leczenia, rozwoju poznawczego, emocjonalnego, społecznego, pomimo wcześniejszej pracy z opiekunami w tym zakresie
- A.4.** Ktoś w domu narusza sferę seksualną dziecka, tj.: dotyka intymnych części ciała, namawia na dotykanie intymnych części ciała osoby dorosłej, zmusza do kontaktu seksualnego, podejmuje kontakty seksualne z inną osobą w obecności dziecka, prezentuje pornografię lub zmusza do tworzenia treści pornograficznych z udziałem dziecka, itp.
- A.5.** Dziecko ma ślady przemocy fizycznej lub zaniedbania (opis A.10. i A.11.).
- A.6.** Dziecko mówi, że boi się wrócić do domu ze względu na zagrożenie przemocą w rodzinie (wobec siebie lub innych członków rodziny).
- A.7.** Dziecko mówi, że chce odebrać sobie życie ze względu na zagrożenie przemocą w rodzinie.
- A.8.** Dziecko jest świadkiem przemocy w rodzinie (wobec rodzica, rodzeństwa lub innej osoby mieszkającej w jego domu).

OBSERWACJA PRACOWNIKA PLACÓWKI DOTYCZĄCA RODZICA:

- A.9.** Rodzic zachował się agresywnie (słownie lub fizycznie) wobec dziecka na terenie placówki oświatowej lub w miejscu publicznym, np. popchnął, szarpnął, uderzył, poniżył, itp.

OBSERWACJA PRACOWNIKA PLACÓWKI DOTYCZĄCA DZIECKA:

- A.10.** Dziecko ma widoczne ślady przemocy fizycznej, np.: uszkodzenia ciała, siniaki, zadrapania, obrzęki, oparzenia, obrażenia ciała świeże i/lub w różnych stadiach gojenia się, rany na ciele, itp.
- A.11.** Dziecko ma widoczne ślady zaniedbania, np.: brak dbałości o higienę ciała, nieadekwatność ubioru do pory roku, wieku, itp. Występują zaburzenia, opóźnienia rozwojowe, problemy emocjonalne, niepełnosprawność, a dziecko nie otrzymuje potrzebnej pomocy, np.: opieki lekarskiej, zabiegów medycznych, terapii, wsparcia, itp. Sytuacja ta występuje pomimo i/lub wsparcia emocjonalnego ze strony rodziców lub innych osób z rodziny.

---

¹ Źródło: [Kwestionariusze oceny ryzyka występowania przemocy w rodzinie oraz algorytmy postępowania dla oświaty » Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie "Niebieska Linia"](#)

LISTA B

OBSERWACJA PRACOWNIKA PLACÓWKI DOTYCZĄCA DZIECKA:

B.1. Dziecko odtwarza doświadczaną przemoc – w relacjach rówieśniczych (lub zabawie), identyfikuje się z rolą ofiary i/lub sprawcy. -----

B.2. Dziecko reaguje nieadekwatnie do sytuacji powstałej w placówce, np.: lękiem, izolacją, autoagresją, agresją itp. -----

B.3. Dziecko zachowuje się autodestrukcyjnie, np.: bije, szczypie się, nacina sobie skórę, itp. lub występują zachowania ryzykowne dziecka, np.: uciezki z domu, używanie substancji zmieniających świadomość, ryzykowne kontakty, itp. -----

B.4. Dziecko boi się powrotu do domu i/lub reaguje lękiem lub innymi trudnymi emocjami na kontakt z rodzicem/rodzicami i/lub na sytuację powrotu do domu. -----

B.5. Dziecko często opuszcza zajęcia (dotyczy dzieci objętych obowiązkiem szkolnym) lub bez uzasadnionego powodu jest nieobecne bezpośrednio po rozmowach z rodzicami lub działaniach interwencyjnych placówki. -----

INFORMACJE DOTYCZĄCE RODZICÓW:

B.6. Postawa i zachowanie rodziców zagraża dobru, rozwojowi i bezpieczeństwu dziecka. -----

B.7. Rodzice nie współpracują z placówką przy udzielaniu wsparcia dziecku. -----

B.8. Dziecko rozdzielone z rodzicami na skutek emigracji lub innej sytuacji losowej, pozostające bez opieki osoby dorosłej. -----

B.9. Na terenie placówki rodzic jest pod wpływem środków zmieniających świadomość, np. alkoholu, narkotyków itp. -----

B.10. Którekolwiek dziecko z rodziny z powodu przemocy lub zaniedbania wymagało umieszczenia w pieczy zastępczej. -----

LISTA C

OBSERWACJA PRACOWNIKA PLACÓWKI LUB INFORMACJA OD OSÓB BĘDĄCYCH W KONTAKCIE Z DZIECKIEM I RODZICAMI:

C.1. Karalność rodzica za przemoc lub przemoc w rodzinie. -----

C.2. Wcześniejsze podejrzenie dotyczące przemocy wobec dziecka lub przemocy w rodzinie albo obecne podejrzenie przemocy w rodzinie dziecka. -----

C.3. Rodzic nadużywający środków zmieniających świadomość – np.: alkoholu, narkotyków, leków, itp. ---

C.4. Poważne problemy zdrowotne, emocjonalne, choroba psychiczna wśród osób zamieszkujących z dzieckiem. -----

C.5. Rozwód, separacja rodziców, konflikt w rodzinie lub inna sytuacja kryzysowa. -----

C.6. Dziecko o szczególnych wymaganiach wychowawczych, edukacyjnych i występuje 1 lub więcej spośród: problemy emocjonalne, problemy społeczne, zaburzenie rozwojowe, niepełnosprawność. -----

C.7. Niskie kompetencje wychowawcze rodziców, niewydolność wychowawcza lub brak zainteresowania rodziców rozwojem dziecka. -----

C.8. Matka i/lub ojciec byli poniżej 18 r.ż. w chwili narodzin dziecka. -----

C.9. Ubóstwo i wynikające z tego stanu problemy rodziców. -----